

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1740. usque ad annum 1742

Fleury, Claude

Augustæ Vindelicorum, 1787

VD18 90119649

§. 10. P. Placidi Böcken oratio de B. V. cultu.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67882](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67882)

Sæc. XVIII.
A. C. 1740.

ris esse censebant. Illuxerat autem dies secunda Julii, qua pro veteri more solemnis supplicatio ad B. V. Imaginem prodigiis claram in Plain prope Salisburgum quot annis habetur. Ea igitur die P. Placidus Böckhn Ord. S. Benedicti SS. Theologiæ & Juris Utriusque Doctor, Principis Archiepiscopi Salisburgensis, & Abbatis Principis Fuldensis Consiliarius Ecclesiasticus & Universitatis Pro Cancellarius, S. Scripturæ & SS. Canonum Professor ad Marianam Sodalitatem orationem habuit, assumpto themate: *Ecce Mater tua* Joan. 19. v. 27. cum autem in ea adversus Muratorium demonstrare contenderet, non modo bonum ac utile esse B. Virginem Mariam Sanctosque venerari ac invocare, sed & necessarium ac præceptum esse, oleum flammis affusum videbatur, præcipue cum Orator haud obscure pluribus in locis novos Criticos impetivisse, Muratorio injuriam intulisse, & criminationem de Miseratricis prærogativa B. Virgini denegata a Capuccino objectam recoxisse argueretur: integram ejus orationem huc adducere, haud abs re erit.

§. X.

P. Placidi Böckhn oratio de B. V. cultu.

Hæc oratio hujus erat tenoris: „Quo-
K 3 „ties-

Sæc. XVIII. „tiescunque honestissimam & eruditissi-
 A. C. 1740. „mam multitudine, Archiepiscopalem
 „scilicet Universitatem, quæ mei au-
 „diendi causa huc convenit, considero,
 „plane me ignorare profiteor, oporteat
 „ne me orationem habere, loco huic, an
 „meo Doctoris muneri, aut Academiæ
 „& scholæ consuetudini consentaneam
 „Rebus ita constitutis mediam viam e-
 „legi, idque dicendi argumentum sum-
 „pti, quod tum sacræ allocutioni, tum
 „scholasticæ disputationi commune est
 „& præsertim Marianis atque Academi-
 „cis Auditoribus accommodatum.“

„In ipso autem limine profiteor, ne
 „mini me maledicere velle, verum et
 „tantum libertate eoque jure uti, quod
 „hodie Literatus orbis sibi tribuit. Id
 „vero præstabo ea tantum de causa, ut
 „unice Mariæ honorem & proximi be-
 „nignitatem promoveam. Itaque, ut ad pro-
 „positum propius accedam, certissimum
 „est, ut ex divinis scripturis, sanctis Pa-
 „tribus, perspicuis, & falli nesciis sum-
 „morum Pontificum decretis, Conciliis
 „que demum œcumenicis, Tridentino
 „præcipue, satis demonstrata Doctrina
 „Religionis nostræ capitibus annun-
 „tanda, bonum & utile esse Sanctorum
 „in cœlo regnantium, imprimis vero Be-
 „atæ Virginis Mariæ Matris nostræ per-
 „cipue, quæ

„quam efficacem opem atque patrocini-
 „nium ad Deum pia invocatione & ve-
 „neratione nobis procurare. Attamen,
 „quum quidam exstant, qui etsi ipsi-
 „met Mariam ceterosque Sanctos sedu-
 „lo venerentur & implorent, ambigere
 „se tamen ajunt, sitne id nobis lege a-
 „liqua mandatum, atque num is, qui
 „hos nunquam veneraretur & implora-
 „ret, dummodo nihil, quod eorum ho-
 „nori adversaretur, patraret, neque a-
 „liorum criminum reus esset, æternam
 „tamen salutem consequi posset: sen-
 „tentiam meam absque ulla hæsitacione
 „hac de re explicare decrevi. Con-
 „tendo igitur, eum, qui præ ceteris
 „Mariam, Servatoris nostri Matrem
 „Sacrosanctam venerari & implorare
 „omitteret, ea ipsa de causa criminis
 „reum futurum & æternæ salutis mini-
 „me participem, quam opinionem meam
 „paucis demonstrare constitui. Quod
 „si argumenta, quæ in medium allatu-
 „rus sum, præter expectationem mi-
 „nime necessaria & apodictica reputa-
 „buntur, quod quidem non causæ &
 „meliorum argumentorum inopiæ, sed
 „mihi soli, viriunque mearum imbe-
 „cillitati tribui velim: illud saltem inde
 „consequeretur, quum tutior pars sem-
 „per sit eligenda, non minor haurietur
 „Deo dante ex hac oratione mea, quam

Sæc. XVIII.
 A. C. 1740.

K 4

„ex

Sæc XVIII „ex aliis sacris allocutionibus, utilita
 A. C. 1740. „Quare verba illa, *Ecce Mater tua*, qu
 „initio posui, atque sub finem ampli
 „explicaturus sum, rursus repet
 „Quemadmodum vero benevolos mi
 „futuros Marianos & Academicos S
 „dales confido, ita omnium nomine
 „mentes nostras illustrare dignetur
 „Deum omnipotentem suppliciter acceda
 „cui rei impetrandæ Beatissimæ etia
 „Virginis Mariæ opem & intercessionem
 „quanta possum animi demissione in
 „ploro.

„Qui opinionem de necessitate in
 „vocandorum Sanctorum, quam ego
 „propugno, in dubitationem revocant
 „moventur præcipue Tridentini Concilii
 „verbis *Sess. 25. in decreto de invocac
 „atione Sanctorum*, ubi Catholicis Do
 „ctoribus mandatur, ut populum in
 „tuant, doceantque, *bonum ac utile
 „eos invocare*. Ex quo loco consequi
 „istimant, quum hic consulat tantum
 „Concilium, atque opus bonum & utile
 „esse dicat, justos limites eos excedere
 „qui id necessarium & præceptum esse
 „volunt. Verum hæc arguendi ratio
 „ubi ex decreto quodam, quo circa
 „num duntaxat caput definitio continetur,
 „tur, contrarium illi circa alia capita
 „quæ argumentum a contrario impro
 „prio

Sæc. XVIII.
A.C. 1740.

„prie vocatur, plerumque exigui mo-
 „menti esse solet, imprimis ubi de Re-
 „ligionis capitibus agitur. Solent enim
 „Romani Pontifices aut Concilia pro
 „temporum opportunitate rei cujusdam
 „partem aliquam definire, atque ut in-
 „ter Religionis capita reputetur man-
 „dare, neque tamen reliquam partem,
 „quæ prætermiffa est, ullo modo dam-
 „nant, aut rejiciunt, sed virorum in
 „Theologia exercitatorum ulteriori exa-
 „mini permittunt. Hisce de cauffis
 „consecutionem, quam mihi adversan-
 „tes deducere volunt, minime proban-
 „dam censeo. Est enim & illud confi-
 „derandum, Tridentini Concilii Patres,
 „qui ubique verbis ex adverso pugnan-
 „tibus definitiones suas contra hæretica
 „dogmata ediderunt, ea solum de cauffa
 „Sanctorum venerationem & invocatio-
 „nem ut bonam & utilem commendasse,
 „quod Hæretici eam duabus de cauffis
 „impugnarent, primum quod invocatio
 „hæc impia sit idololatria, deinde, quod
 „Sancti nullam nobis opem aut utilita-
 „tem præstare possint. At si rationem,
 „qua Concilium movetur, ut nobis ve-
 „nerationem & invocationem Sancto-
 „rum adeo inculcet, perpendamus: sa-
 „tis mentem suam declarat Concilium,
 „nempe oportere nos iisdem supplicare
 „ea, qua decet, veneratione, atque a-
 „nimi

Sæc. XVIII.
A. C. 1740.

„nimi demissione, ad obtinendas salu-
tis nostræ consequendæ necessarias
„gratias, tanquam Christi voluntate
„jussu regnantibus. Id vero manifesta
„rursus continetur in Fidei Catholica
„Formula ex eodem Concilio ducta, or-
„nibusque præscripta, ubi dicitur, *San-*
„*ctos unacum Christo regnantes venerandos*
„*et invocandos esse.* Præterea Con-
„cilium, cui & eadem Formula consecra-
„tit, damnat atque diris devovet *offen-*
„*dantes Sanctorum reliquiis venerationem*
„*atque honorem non deberi.* Quin & ad-
„dit de Sanctorum imaginibus, *eis de-*
„*bitum honorem et venerationem imperium*
„*dam.* Itaque, si juxta Tridentini de-
„cretum necesse est, ut demortua cor-
„pora aut ossa, atque vitæ expertæ
„Sanctorum imagines ipsorum cultum
„veneremur: extabit utique necesse
„Sanctos ipsos unacum Christo non
„dominantes venerandi multo majori
„ratione a Concilio imposita.

„Magni præterea est ponderis argu-
„mentum illud, quod Angelicus nobis
„Doctor S. Thomas Aquinas 2. 2. q. 83.
„art. 11. in corp. nobis suggerit: *Be-*
„*bet enim hoc divinus ordo, inquit, ut*
„*superiorum excellentia in inferiora refer-*
„*datur, sicut ex claritate Solis in aere*
„Hocposito ad. 4. rem ita claudit: De-

vult inferiora per omnia superiora iuvari, Sæc. XVIII.
 & ideo oportet, non solum superiores, A. C. 1740.
 sed etiam inferiores Sanctos implorare.

„Mea quidem sententia, satis perspicue
 „docet hoc loco S. Thomas, exstare in-
 „evitabilem necessitatem Sanctos invo-
 „candi ex divina distributione rerum
 „creatarum, quæ cælos & terram in-
 „colunt, earumque inter se nexu, at-
 „que inde satis apparente Dei volun-
 „tate. Quemadmodum enim Sapien-
 „tissimum Numen sapientissime omnia
 „ita distribuit, ut quidquid inferius est,
 „pendeat a superiorum dominatu, tu-
 „tela, & quam in ea exerit, efficaci-
 „tate, quod in naturalibus rebus quo-
 „tidiana docet experientia, eadem ra-
 „tione idem mandavit, ut nos in mi-
 „serissimo vitæ hujus cursu illos duces,
 „defensores, opitulatores ad cælestem
 „gratiam obtinendam habeamus, qui-
 „bus tanquam in Empyreo lucidissimis,
 „& quod salutem nostram spectat, effi-
 „cacissimis stellis magis subijcitur,
 „quam terrena corpora nostra Planetis,
 „ceterisque astris. Etenim ut Divina
 „Sapientia in cælis, in terra hac, atque
 „utroque loco Hierarchiam aliquam in-
 „stituit, qua inferiora a superioribus
 „circa capita quædam necessario pen-
 „dent, illisque adhærent: eadem ra-
 „tione utramque Hierarchiam commu-
 „ni

Sæc. XVIII.
A. C. 1740.

„ni quadam subordinatione & dispo-
„tione, qua superiora ab inferioribus
„pendent, inter se conjunxit. Hoc in
„de amplius explicatur, si perpende-
„mus Deum Optimum Maximumque
„partim, ut immensam Majestatem
„suam nobis indicaret, tum ut Sanctus
„in regni partem adscisceret, atque ho-
„noribus cumularet; partim vero, ut
„nos ad eam, quæ decet, animi de-
„missionem incitaret, atque infirmitatem
„nostræ hoc pacto nos admoneret; ut
„temere nimis infinitæ ejus Majestati
„confidamus, neque etiam ab eadem
„deterreamur, eam, quam diximus
„distributionem constituisse, juxta quam
„nobis non liceat familiarius atque sine
„ullo mediatore cum ipsa sola agere
„verum etiam ut preces nostras per
„Sanctos ad hanc rem constitutos per-
„ferri offerri curemus, fere, ut idem
„ordo apud Cæsares, Reges, & Prin-
„cipes servatur. Hæc est ergo lex illa
„quam sanctus Thomas Aquinas per-
„cipimus non excogitavit, verum universi
„sancti Patres exemplo & scriptis doce-
„runt. Id ipsum nos docet & Ecclesia
„Catholica in precibus ab ea in Sancto-
„rum honorem institutis, illis præcipue
„quæ a Clero quotidie persolvuntur, et
„quæ in diebus eisdem sacris, & servari
„mandatis. In hac eadem lege, ut in

„hi videtur, sita est *Communio illa San-* Sæc. XVIII.
 „*ctorum* cum nostra Ecclesia, quæ in A. C. 1740.
 „Apostolico Symbolo continetur. Ita
 „que dubium mihi minime est, eum,
 „qui hactenus demonstratam Dei legem,
 „adversus SS. omnium & Ecclesie ipsius
 „ubique servatam consuetudinem San-
 „ctos penitus negligendo non servaret
 (cujus rei prudens causa nulla esse po-
 test) satis manifeste indicare, se tam
 „Sanctos, quam divinum mandatum,
 „atque Ecclesie mores contemnere, quæ
 „res in scholis *contemptus virtualis & in-*
 „*terpretativus* vocari solet. His jure me-
 „rito illud Augustini Serm. 26. de San-
 „ctis accomodari potest: *Cum dicat ad*
Sanctos suos omnipotens Deus, qui vos
honorat, me honorat, & qui vos spernit,
me spernit: quisquis ergo honorat Mar-
tyres, honorat & Christum, & qui sper-
nit Sanctos, spernit & Christum Domi-
num nostrum. Quibus & illud adiicere
 „solet, qui Sanctos non veneratur, &
 „in pretio non habet. Hæc omnia bre-
 „vi quodam compendio continentur ver-
 „bis Eusebii Alex. apud Jodocum Coc-
 „cium lib. 5. de Sanctis art. 4. obviis.
 „Est Eusebius hic Scriptor, qui tertio
 „Ecclesie sæculo labente florebat. Ait
 „igitur ille homilia de Sanctis colendis:
Præcepit nobis Deus memorias Sanctorum
celebrare, ut acceptis hymnis & auditis,
ia-

Sæc. XVIII. *laudibus Deum exorent, ut preces nostras*
 A. C. 1740. *caducas admittat.*

„Hæc de necessitate & lege Sancti
 „venerandi, atque eorum opem impo-
 „randi dicta sint. Quodsi vero quispiam
 „contra expectationem nostram ha-
 „parvi faciens, de his dubitare, aut a-
 „versam sententiam ferre velit: at-
 „men ea argumenta de gloriosissima
 „Sanctorum Regina, atque indulge-
 „ntissima Matre nostra Maria, ad qua-
 „præcipue oratio nostra hodierna
 „stat, peculialiter, præter hæc
 „prolata, in medium adducam, ut
 „ea tanto verius, quod posui, prom-
 „tari possit, quanto majoribus & singu-
 „laribus privilegiis supra ceteros omnes
 „jureque merito illa est exornata. In-
 „tium duco a sanctis Ecclesiæ Patri-
 „& Doctoribus, habita sæculorum, qui
 „bus scripserunt, ratione. Quum ve-
 „rimi sæculi, quo Maria ipsa vixit
 „pauci essent, præsertim legitimi Scri-
 „ptores, illud interea præteribo, verum
 „eodem sæculo exeunte ex Evange-
 „lipso præcipuum meum argumentum
 „sumam. Alterius Ecclesiæ sæculi
 „no octogesimo celeberrimus fidei
 „stræ defensor Episcopus & Martyr
 „næus lib. 5. adversus hæreses cap. 11.
 „comparationem instituit inter con-

„munem mortalium omnium Matrem
 „Evam, virginem adhuc a diabolo in
 „perniciem nostram seductam, atque
 „Mariam, quæ Angelo nuntiante ad
 „nos redimendos Mater nostra, servata
 „virginitate, constituta est. *Sicut illa,*
inquit, seducta est, ut effugeret Deum,
sic hæc suasa est obedire Deo, uti virgi-
nis Evæ Virgo Maria fieret Advocata.
 Quæso, cur vocat Irenæus Mariam *Evæ*
 „*Advocatam*? Certe non propter eam
 „ipsam solam, sed per metonymiam
 „propter universos Evæ liberos, sive
 „propter omne hominum genus, quod
 „& consequentia demonstrant. Hunc
 „itaque locum si, ut decet, perpenda-
 „mus, nihil aliud, ait Irenæus, quam,
 „quemadmodum omnes Evæ filii pro-
 „pter eandem æterna salute excide-
 „runt: ita contra omnes Evæ filios per
 „Mariam, ad hunc finem *Advocatam*
 „a Deo constitutam (ut verba illa in-
 „nuunt, *ut fieret Advocata*) ad salutem
 „pervenire debere. Quæ cum ita sint,
 „summo itaque jure constringimur, ut
 „Mariam maxima cum animi demissio-
 „ne veneremur, atque adeo necessa-
 „riam ejus opem imploremus. Verum
 „enimvero, si nulla nos lege ad eam in-
 „vocandam constringi putemus, illa
 „quoque cogi se non posse existimabit,
 „ut pro nobis intercedat. Eadem plane
 „ra-

Sæc. XVIII. „ratione tertio sæculo Tertullianus &

A. C. 1740. „Origenes Evam & Mariam inter se con-

„tulerunt, atque per illam nos in ma-

„lorum abyssum præcipites actos, at-

„hac vero rursus liberatos docuerunt

„Tertulliani verba libr. de Carne Christi

„cap. 17. hæc sunt: *In virginem ad-*

„*Evam irrepserat verbum ædificatorium mor-*

„*tis, quo per ejusmodi sexum abierat in*

„*perditionem, per eundem sexum redigen-*

„*tur in salutem: crediderat Eva serpenti*

„*credidit Maria Gabrieli; quod illa cre-*

„*dendo reliquit, hæc credendo delevit.*

„origines vero homilia I. ex diversis Ma-

„riam constitutam esse ait ad inobedi-

„tiam Evæ per Mariæ obedientiam exor-

„dendam, ad erigendum jacentium genu-

„quod per mulieris credulitatem fuerat in-

„tea abjectum. Quare salus omnis nobis

„quam quidem a Christo Salvatore re-

„stro præcipue consecuti sumus, adlec-

„bitur tamen primis Ecclesiæ sæculi

„etiam Mariæ, tanquam hujus operis

„sociæ, atque, ut ajunt, *caussæ concu-*

„*mitanti.* Unde plane consequitur, sum-

„mopere nos adstringi, ut grato animo

„atque ipso opere eandem veneremus

„Præterea, cum Tertullianus & Origenes

„eadem plane ratione atque lo-

„quuntur, facile inde conjicere

„licet, eos non minus ac Irenæum Mariam

„agnovisse Advocatam esse omnino

„hæc

Sæc. XVIII.
A. C. 1740.

„bis ad salutem consequendam consti-
 „tutam. Etenim quemadmodum Deus
 „sibi carissimam & maxima in venera-
 „tione habitam Matrem partem aliquam
 „in univerforum redemptione habere vo-
 „luit, ita ad ejus honorem augendum
 „adeo nos illi subjecit, ut sine ejus ope
 „ad Redemtionis fructus capiendos sive
 „æternam felicitatem pervenire non
 „possimus, veluti a pluribus aliis sanctis
 „Patribus est observatum, quorum ali-
 „quos paullo post in medium profere-
 „mus. Si quartum sæculum percurras,
 „complura invenies dogmata memora-
 „tu dignissima. Ita Athanasius Serm.
 „de Deipara post Christum Mariam eo
 „pacto nobis proponit, quasi illa carere
 „nullo modo possimus. *Sicut ergo, in-*
 „quit, *quum ipsum respicimus, Regem, Do-*
 „minum, & Deum appellamus, ita quoque,
 „quum ad eam oculos conijcimus: **REGI-**
 „**NAM, DOMINAM** & Deiparam esse
 „animadvertimus. Eadem ratione & san-
 „ctus Basilius in Liturgia Deum invo-
 „cat per intercessionem *Dominatricis no-*
 „*stræ Dei Genitricis & semper Virginis*
 „*Marice*. Quis vero existimet, necesse
 „non esse, Reginæ nostræ & Domina-
 „trici ullum honorem opere præstare,
 „aut ejus opis se non egere putare?
 „Hujus rei mentio paulopost rursus fiet.
 „Sanctus Epiphanius de laudib. Deipa-
 „*Hist. Eccles. Tom. LXXVII.* L „ræ

Sæc. XVIII
A. C. 1740.

„ræ, quum inter cetera Mariæ elo-
 „commemorasset favores ab ea in nos
 „manantes, quæ sitientes perennis fontis
 „dulcedine satias, hujus rei causam ad-
 „dit: *Ipsa enim est cæli & terræ Medi-*
 „*atrix, quæ unionem naturaliter per-*
 „His verbis, quod antea a me est
 „servatum, magis confirmatur, Mariam
 „a Deo *Mediatricem* nostram constitutam
 „non sub ipsum tantum exordium
 „implendum Incarnationis & Redem-
 „tionis opus, verum etiam non minus
 „ad gratias ceteras inde provenientes
 „obtinendas, idque arbitrio nostro
 „nime permisisse. Afferam nunc
 „onymi sive Sophronii Serm. de
 „sumpt. testimonium: *Hæc est Virgo,*
 „*sola interemit universam hæreticam præ-*
 „*teritatem, sola post Deum, quæ nos confirmet in*
 „*veritate, suisque commendet meritis & pro-*
 „*auxilietur.* Quid hoc aliud est, quam
 „ceteri Sancti pro nobis orent, nobis
 „auxilientur, atque nos illos omnes
 „unusquisque peculiarem suum Patrem
 „num invocare debere: solam tamen
 „omnibus Mariam esse, quam omnes
 „mine excepto singulariter de ope om-
 „no implorare debeant? Ex quinti sæ-
 „Scriptoribus sufficiat magnum illum
 „clesiæ Doctorem Augustinum adducere
 „Serm. 2. de Annunciat. sive Serm. 18.
 „Sanctis, cujus Mariam alloquentis
 „ipso clarior doctrina hæc est: *Tu es*

unica peccatorum, per Te speramus veniam Sæc. XVIII.
delictorum, in Te nostrorum est expecta- A. C. 1740.
tio præmiorum. His accedit, quod san-
 „ctus Augustinus Serm. 35. de Sanctis
 „Mariam appellet *Patronam Paradisi &*
 „*Scalam cælestem.* Itaque omnino oportet,
 „ut januam hanc pulsemus, & per
 „scalam hanc ascendamus. Andreas
 „Cretensis encom. 2. Dormitionis Dei-
 „paræ cap. 8. sexti sæculi Scriptor, Ma-
 „riam *commune propitiatorium* vocat. No-
 „ster vero sanctus Pontifex Gregorius
 „Magnus non modo pestilentie tempo-
 „re Dei Matris gratiarum plenæ Imagi-
 „nem tanquam Arcam Fœderis solemn-
 „pompa circumferri curavit, atque ea
 „ratione exitialem luem admirandum
 „in modum avertit: verum etiam Serm.
 „de Annunciat. eidem *Arcae Sanctificatio-*
 „*nis* appellationem tribuit. Quo loco
 „est animadvertendum, quemadmodum
 „Jeremias Propheta c. 3. v. 16. populo Ju-
 „daico exitium eo tempore imminere
 „prænuñciavit, quo Arca amplius non
 „coleretur, sed penitus neglecta jaceret:
 „ita nullum esse certius indicium per-
 „ditionis homini cuidam aut toti Ca-
 „tholicæ Provinciæ imminentis, atque
 „si novi Fœderis Arcam Mariam vene-
 „rari, atque ad eam confugere desinant,
 „Hujus rei funestum nobis præbet ex-
 „emplum haud procul hinc sita monta-
 „na regio nostra in hæresim olim lapsa,
 „ho-

Sæc. XVIII
A. C. 1740

„hodie vero Deo & Maria juvantibus
 „penitus fere expurgata, eaque de causâ
 „sa providentissimi Principis mandato
 „Mariæ cultus illis in locis rursus resti-
 „tutus, atque velut Symbolum, quo
 „veri Catholici fidem suam conspicuam
 „præbeant, mandatus est. Quin & ipse
 „Celsissimus Princeps atque supremus
 „Pastor in allocutione quadam, Dilectissimi
 „nam Sapientiam atque ardorem un-
 „dique spirante, ab eo habita de Ma-
 „ria, hæresi illa adhuc grassante, cle-
 „rissimum hoc testimonium pronuncia-
 „vit: *Hujus solius patrocinio adscribitur*
 „esse, quod nos ab hac lue tam prosperè
 „liberati simus. A nostris itaque tempo-
 „ribus, atque a diverticulo hoc, quo
 „argumento ita poscente ingressus fue-
 „ram, revovo me rursus ad superiori-
 „culum. Ea tempestate S. Pontificis
 „Martinus I., ut videre est in Actis de
 „ejus exilio, ita loquitur: *Quisquis hoc
 „tam super omnem creaturam, & naturam
 „humanam absque eo, qui genitus est ex
 „venerabilem semper Virginem, Matrem
 „delicet Domini nostri non honorat, atque
 „adorat, Anathema sit in præsentem sæculum
 „& in futuro.* Execratio hæc non
 „eos tantum pertinet, qui Mariam igno-
 „minia afficiunt, verum etiam ad illos
 „qui eam ipso opere non venerantur, &

„nullas ad eandem preces fundunt. Sæc. XVIII.
 „Noster quoque sanctus Ildephonsus To- A. C. 1740.
 „letanus Archiepiscopus Serm. 4. de Af-
 „sumpt. Mariam agnoscit esse *in omnibus*
 „*Auxiliatricem*. Octavo autem sæculo
 „Germanus Constantinopolitanus Pa-
 „triarcha in Serm. de Zona ait: *Nullus*
 „*est, qui salvus fiat, nisi per Te, o San-*
 „*ctissima*. Ita & noster sanctus Joannes
 „Damascenus in Menæis Græcorum ex-
 „clamat: *Tu tanquam Regina verissimo*
 „*dominatu potiris*. Si aliquando eveniat,
 „Reginam quamdam nullam revera in
 „regno gubernando partem habere, sed
 „meram tantum dignitatem atque ho-
 „norem; facilius fiet, posse eam præ-
 „teriri, atque nullas ei preces offerri.
 „Verum si quæ Regina reipsa domine-
 „tur, atque regnum revera possideat,
 „longe utique alia hujus ratio est. Præ-
 „terea ab eodem S. Damasceno in Pa-
 „racl. B. Virginis dicitur Maria *Media-*
 „*trix nostra apud Deum, quam precari*
 „*debemus, ut ab omni necessitate, atque ab*
 „*æterno supplicio liberemur*. Accedimus
 „nunc ad nonum sæculum, sapientissi-
 „mus Idiota lib. de Virg. Maria in pro-
 „log. nos docet: *Per ipsam, & in ipsa,*
 „*& cum ipsa, & ab ipsa habet mundus, &*
 „*habiturus est omne bonum*. Itaque si bo-
 „num omne, quod mundus habet, per
 „ipsam atque ab ipsa proficiscitur, col-
 „ligere

Sæc. XVIII.
A. C. 1740

„ligere inde est necesse, oportere eam
 „summa cum veneratione invocare. De
 „cimo labente sæculo & undecimo in
 „eunte floruit sanctus Odilo noster Clu-
 „niacensis Abbas, qui Mariam stella
 „maris, sive cynosuræ his verbis affini-
 „lat Serm. de Incarnat. *Quisquis huius*
sæculi periculoso naufragio periclitatur, ne-
cesse est, ut ad contemplationem istius ple-
læ aciem mentis dirigat, per cuius meri-
tum & gratiam se ab omni periculo liberari
non dubitat. Vides hic neminem excipi-
 „cum nemo periculo vacet, neque tan-
 „tum bonum & utile esse, ad eam con-
 „fugere, sed & necessarium. Eodem
 „undecimo sæculo sanctus Petrus Da-
 „mianus noster Episcopus & Cardinalis
 „Serm. de Nativit. ita Mariam alloquitur:
 „*Fecit in Te magna, qui potens in cælo*
 „*& data est Tibi OMNIS POTESTAS in cælo*
 „*& in terra. Quo loco vocat illas omnis*
 „*potestas animadversione dignas censeo.*
 „*Sanctus quoque Anselmus Cantuariensis*
 „*Archiepiscopus Ordinis nostri Sodalis lib. de*
 „*excellens B. V. cap. 2. Mariam ita invocat,*
 „*que favorem ita sibi conciliat: Cur non*
 „*juvabis nos peccatores, quando PROPTER*
 „*NOS in tantam celsitudinem es elevata?*
 „*UT TE DOMINAM HABEAT, ET VENERETUR*
 „*OMNIS PARTIBUS CREATURA.* Quæ postrema

Sæc. XVIII.

A. C. 1740.

„plurimum mihi considerata videntur. Sæc. XVIII.
 „Ejusdem ponderis sunt, quæ idem ha- A. C. 1740.
 „bet in oration. ad Beatam Virginem:
*Sicut omnis peccator a Te aversus & a
 Te despectus necesse est, ut intereat, ita
 omnis peccator a Te respectus, impossibile
 est, ut pereat.* Inter duodecimi sæculi
 „Scriptores mellifluus Bernardus no-
 „ster, qui una cum Mariæ lacte verum
 „quoque ejus cultum imbibit, ita Mo-
 „nachos suos Serm. de aquæductu allo-
 „quitur: *Altius intueamini, Fratres, quan-
 to devotionis affectu a nobis eam VO-
 LUERIT HONORARI, qui totius bo-
 ni plenitudinem posuit in Maria, ut pro-
 inde, SI QUID SPEI IN NOBIS
 EST, SI QUID GRATIÆ, SI QUID
 SALUTIS, AB EA NOVERIMUS
 REDUNDARE.* Quare idem in Serm.
 „de Assumptione ita ait: *Opus est ME-
 DIATORE ad MEDIATOREM* (præ-
 cipuum scilicet, sive Jesum Christum &
 Deum) *nec alter nobis utilior, quam Ma-
 ria.* Hic videre est, quo pacto Bern-
 „ardus utilitatem & necessitatem con-
 „jungat, quod nostræ Concilii Triden-
 „tini, ad quod Adversarii provocant,
 „explicationi magis confirmandæ infer-
 „vit. Sanctus Richardus a S. Larentio
 „lib. 5. de laudibus Virg. Mariam auro-
 „ræ comparat, atque ita audacter pro-
 „nuntiat: *Sicut impossibile est, de tene-*

Sæc. XVIII
A. C. 1740

bris noctis venire ad lucem, nisi mediantur aurora: SIC IMPOSSIBILE EST de tenebris vitiorum venire ad lucem gratiæ, NISI INTERVENTIONE MARIÆ. Hoc ipsum alia similitudine explicat lib. 5. : *Sicut corpus, nisi colligatur ad caput, non potest capiti adhærere: qui Mariæ non adhæret vera dilectione non potest adhærere Christo, qui caput sanctæ Ecclesiæ.* Eadem hac similitudine utitur decimo tertio sæculo Albertus Magnus, qui sapientiam suam omnem singulari prodigio a Maria accipit, Serm. 2. in Assumpt. Virg. : *Scilicet a capite, inquit, mediante colloquio corpus descendunt omnia nutrimenta: SIMILITUDINE ET A CHRISTO PER VIRGINEM IN NOS VENIUNT OMNIA DONA.* Hac eadem de re sanctus Bernardus in *sermone de Assumpt. Virg.* severanter docet in speculo: *Cognoscitur quod nemo possit esse pudicus, nisi dante Deo & MARIA INTERVENIENTE.* Quin & in Psalterio Virginis Psal. 112. *ita ait. Qui digne coluerit illam, glorificabitur, ET QUI NEGLEXERIT ILLAM, morietur in peccatis suis.* Verba hæc, qui neglexerit eam, manifeste exprimit, & contumelia afficiunt, sed & qui dum negligunt, sive curam ejus non agerunt. Sanctorum Patrum agmen

„claudat sanctus Thomas Aquinas, cu- Sæc. XVIII.
 „jus vestigiis, tanquam Angelico Do- A. C. 1740.
 „ctori nostro, alias nos insistere oportet.
 „Hic opusc. 8. verba illa Ecclesiastici
 „cap. 24. ad Mariam transfert: *In me*
 „*omnis spes vitæ & virtutis*, Restat igi-
 „tur, ut sine Maria nisi eam veneremur
 „& invocemus, nulla nobis spes super-
 „sit, ut virtutem, vitam, & æternam
 „felicitatem consequi possimus.

„His ita constitutis firma mihi se-
 „det sententia ex perpetua hac testimo-
 „niorum serie; atque sanctorum Pa-
 „trum, qui sæculis omnibus floruerunt,
 „consensu, certissimum argumentum du-
 „ci, atque inde tanquam per non inter-
 „ruptam traditionem satis nobis de-
 „monstrari manifestam Dei voluntatem
 „atque præceptum, ut Mariam veneremur
 „& invocemus. Quodsi adhuc
 „quispiam existat, qui hactenus dictis
 „nondum acquiescat, sed præceptum
 „ipsum sibi ostendi cupiat: etsi super-
 „vacuum videri possit, difficile mihi
 „non erit eidem satisfacere. Ad pri-
 „mum igitur sæculum rursus redeo, &
 „quidem ad ipsum crucis lignum, &
 „Servatorem nostrum ex eo pendentem,
 „ubi hic ad Mariam Matrem suam con-
 „versus, Joannem verbis illis, quæ ora-
 „tionis hujus argumentum mihi præ-
 „bue-

Sæc. XVIII. „buerunt, usus est: *Ecce Mater tua*
 A. C. 1740. „Christum vero non Joanni tantum, sed
 „in Joanne Christianis omnibus Matrem
 „dedisse Mariam. præter alios docent
 „sanctus Rupertus Tuitiensis in Joann
 „lib. 13. & sanctus Bernardus nosset
 „Serm. 2. super signum magnum. Quid
 „quid vero hujus sit, nemo certe igno
 „rat, Mariam a sanctis Patribus omni
 „bus ut Matrem nostram agnitam & in
 „honore habitam fuisse. Hinc sanctus
 „Athanasius, quarti sæculi Scriptor
 „de illa ait: *Ista nova Eva Mater vitæ*
 „appellatur; Epiphanius vero hæref. 78
 „facta est, inquit, *Mater viventium*. His
 „consentiunt Hieronymus in Epistola
 „sive Sermone de Assumptione, atque
 „Augustinus Serm. de Assumpt., eam
 „dem *Matrem Gentium* appellantes. Pe
 „trus Chrysologus Serm 140. Mariam
 „*Matrem viventium* vocat. Idem Serm
 „146. ait: *Maria Mater vocatur, & quare*
 „do non *Maria Mater*? Haud aliter san
 „ctus Joannes Chrysostomus in Litu
 „gia Mariæ intercessionem, ut *Matris*
 „*Dei & omnium Sanctorum* quærit. U
 „innumera alia sequentium Patrum lo
 „ca prætermittam. Bonaventura teste
 „in speculo, ipsa est *Mater omnium filio*
 „*rum universalis*. Quin & Catholica Ec
 „clesia ipsa *Matris* appellationem in
 „compluribus precibus ei tribuit, atque
 „præ

„præsertim in Antiphona *Salve Regina* Sæc. XVIII.
 „salutat eam ut *miseri cordiæ Matrem*. A. C. 1740.
 „Neque tamen suspicari velim, quem-
 „quam eorum, qui cetera mihi adver-
 „santur, Matris hanc appellationem in
 „dubium vocare velle, ut plane fas mi-
 „hi esse existimem. iis Evangelii verbis
 „unumquemque alloqui: *Ecce Mater tua*.
 „Quæ cum ita se habeant, facile est in-
 „victam consecutionem hoc pacto inde
 „elicere. Quemadmodum Christus san-
 „ctissimam Matrem suam summo honore
 „est persecutus, ita & Joanni, cui eam-
 „dem verbis illis Matrem tradidit, idem
 „pariter sine ullo additamento præce-
 „pit, ut est e sancto Cyrillo in Joann.
 „cap. 19. observatum: *Commendavit Chri-*
 „*stus Matrem Discipulo, ut officium filii*
 „*in eam servaret, Matrem similiter admo-*
 „*nuit, ut parentis in Discipulum auctori-*
 „*tem haberet.* Quare cum Maria, ea qua
 „diximus ratione, Mater quoque sit om-
 „nium eorum, qui Christum vere co-
 „lunt; admodum solliciti de præcepto
 „alio esse non debemus, cum ipsa na-
 „turæ lex officii nostri nos admoneat,
 „ut obsequium nostrum, quemadmo-
 „dum filios deoet, ei exhibeamus, at-
 „que ad ejus tutelam, veluti Matris no-
 „stræ, confugiamus. Consecutionem
 „hanc jam pridem ante me vidit cele-
 „bris noster Abbas Guericus Igniacen-
 „sis,

Sæc. XVIII.
A. C. 1740.

„sis, qui circa sancti Bernardi tem-
 „pora floruit. Ait itaque ille Serm. de
 „Assumpt. Mariæ: *Vide autem si non
 „filii Matrem videntur agnoscere dicitur
 „ipsis veluti quadam naturali pietate filii
 „ut ad invocationem ejus Nominis primo
 „maxime refugiant in omnibus necessitatibus
 „& periculis, tanquam parvuli ad sinum
 „Matris.* Postquam nimirum Maria
 „non dubia pro Matre nostra est habenda,
 „da, consequitur utique dictante idem
 „toræ lege, eam venerandi & invocandi
 „di præceptum. Fuit illud non modo
 „Dei digito Moysis tabulis insculptum
 „sed & animis nostris a rerum omnium
 „Conditore insitum: *Honora Patrem &
 „Matrem.* Huic vero præcepto satis non
 „fit, si Parentes non contemnamus: verum
 „rum vox illa *honora* eam potestatem
 „habet, atque si diceret, *exhibe* Parentibus,
 „quæ decent obsequia; committit
 „eorundem potestati & tutelæ; illis demum
 „ut filius confide. Hoc igitur officium
 „si filii est erga terrenam matrem: quanto
 „to majus erit erga eam, quæ est Sæ-
 „vatoris Mater, atque majore, in-
 „applicabili, minimeque ceteris matribus
 „comparando amore liberos suos prole-
 „quitur, eorumque curam gerit? Quod
 „propter Celsissimus PRINCEPS nosse
 „in commendatissima Oratione sua
 „memoriam revocat verba illa S. Patris

„tificis nostri Gregorii VII. ad Mathil- Sæc. XVIII.
 „dem Comitem lib. I. ep. 43.: *Invenies* A. C. 1740.
eam, indubitanter promitto, omni carnali
Matre mitiorem & promptiorem in tui
dilectione. Quis igitur adhuc inficiari
 „audeat, magis nos naturæ & divina
 „lege urgeri erga cælestem atque indul-
 „gentissimam Matrem, quam erga ter-
 „renas illas, quæ carne nos genuerunt?

„Ut propius ad finem accedam, de
 „me ipso profiteor, nisi ipso opere San-
 „ctos venerarer atque invocarem, præ-
 „cipue vero Matrem nostri amantissi-
 „mam & apud Deum omnipotentem,
 „atque si hi omnes pro me non interce-
 „derent, nullam spem æternæ felicitæ-
 „tis consequendæ mihi superfuturam
 „esse. Consciens mihi quidem sum, in-
 „firmiorem me & ceteris magis reum
 „esse: nollem tamen statum hunc meum,
 „miserandum licet, ullo modo cum alio
 „commutare, quisquis is demum esset,
 „& quantacunque pietate & virtute cu-
 „mulatus videretur, qui Mariæ vene-
 „nerationem & invocationem præter-
 „mitteret. Nullus quippe ad culmen
 „veræ pietatis & felicitatis pervenire
 „potest sine illa, quæ juxta jam recita-
 „tum Chrysostomi dictum omnium San-
 „ctorum est Mater, & quam a Christia-
 „næ Religionis exordio Sancti omnes
 „ve-

Sæc. XVIII. „venerati sunt atque invocarunt. In
A. C. 1740. „que neminem mecum expostulaturus
 „confido, quasi justos limites de Mariæ
 „locutus excefferim, quum singula a
 „dicta ex sanctis Patribus hauserim, &
 „numeraque alia adjicere possem, &
 „nemo unquam satis de ea dicturus
 „Spectabiles certe Marianos & Aca-
 „demicos Auditores, meos non modo
 „tentiaæ meæ non repugnaturus exi-
 „mo, verum etiam indubia spes
 „est, eos juxta concepta votivæ Pe-
 „tulæ verba magno ardore curaturus
 „ut Mariæ honorem adhuc magis amp-
 „ficent & tueantur, aliosque ad id ve-
 „bis illis provocent: *Ecce Mater*
 „Interea eandem virorum Christiano-
 „rum omnium nomine cum Catho-
 „lica Ecclesia ita invoco: *Monstra Te*
Matrem, sumat per Te preces, Qui
nobis natus tulit esse Tuus. Amen.

§. XI.

Varium de hac oratione judicium.

Quamprimum habitæ hujus orationis
 fama per urbem insonuit, diver-
 sum pro affectuum diversitate de illa
 judicium; lætabantur non pauci, Ca-
 tholicorum audaciam fuisse repressam, Mo-
 nasticæ opinioniones confutatas, & B.
 cultum vindicatum: alii vero & præ-